

Målnummer: M9292-03 **Avdelning:** 13

Avgörandedatum: 2004-10-05

Rubrik: Miljösanktionsavgift-----En enskild näringsidkare påfördes en miljösanktionsavgift på 5000 kr för att ha tagit en lokal där allmänheten erbjöds hygienisk behandling i bruk, utan att anmälan gjorts till den behöriga kommunala nämnden. Näringsidkaren överklagade beslutet. Innan lagakraftägande avgörande förelåg i målet skedde en lagändring genom vilken avgiften för den aktuella överträdelsen ändrades till 1000 kr. Miljööverdomstolen sänkte, med en analog tillämpning av 5 § andra stycket lagen om införande av brottsbalken, miljösanktionsavgiften till det lägre beloppet. I målet var även fråga om massagebehandling innefattades i begreppet hygienisk behandling i 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Lagrum:

- 30 kap. 1 §, 2 §, 3 § miljöbalken (1998:808)
- 38 § förordningen (1988:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken

Rättsfall:

REFERAT

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts, miljödomstolen, dom 2003-11-14 i mål nr M 176-03, se bilaga

KLAGANDE

LM

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Danderyds kommun

SAKEN

Miljösanktionsavgift

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med upphävande av miljödomstolens dom ändrar Miljööverdomstolen Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut den 8 april 2003 på så sätt att den miljösanktionsavgift LM skall betala bestäms till ettusen (1 000) kr.

YRKANDEN M.M. I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

LM har yrkat att beslutet om miljösanktionsavgift upphävs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har bestritt ändring.

Målet har tagits till avgörande utan muntlig förhandling med stöd av 23 kap. 6 § första stycket miljöbalken.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har i huvudsak hänfört sig till vad som framgår av underinstansernas avgöranden. LM har därutöver anfört följande: Hon ifrågasätter att det överhuvudtaget finns förutsättningar att påföra henne miljöstraffavgift. Det faktum att hon erbjuder massage är inte detsamma som att hon erbjuder hygienisk behandling. Detta begrepp för tankarna till användning av kosmetika såväl som rengörande och lösande preparat. De enda tillsatser som används i hennes verksamhet är oljor framställda av örter. Inga preparat avlägsnas, vare sig genom avlopp eller på annat sätt. Av Socialstyrelsens allmänna råd 1995:3, som nämnden upplyst henne om, framgår i och för sig att massageverksamhet var att betrakta som hygienisk behandling enligt hälsoskyddslagstiftningen. Av de formuleringar som används i dessa råd framgår dock att detta inte är något som är ovillkorligt bestämt utan det är en bedömningsfråga. Detta stöds även av ett meddelandeblad från Socialstyrelsen som nämnden givit in i målet. Där framgår att "tillsynsbehovet grundar sig främst på de risker för infektion och smittspridning som kan förknippas med vissa hygieniska behandlingar".

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det finns ingen uttömmande definition av vilka verksamheter som faller in under begreppet hygienisk behandling i 38 § förordningen (1988:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (1995:3), anges uttryckligen att massagebehandling skall innefattas i detta begrepp. Dessa rekommendationer avsåg tillämpningen av den tidigare gällande hälsoskyddslagstiftningen, men det saknas skäl att anse anmälningsplikten som mindre omfattande efter miljöbalkens införande.

Det har i målet inte framkommit sådana omständigheter att det kan anses uppenbart oskäligt att påföra LM miljöstraffavgift. Hon skall således betala en sådan avgift för att hon tagit ifrågavarande lokaler i bruk innan anmälan hade gjorts.

När det däremot gäller avgiftens storlek gör Miljööverdomstolen följande bedömning.

Punkten 1.1 i bilagan till förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter har ändrats så att den miljöstraffavgift som skall betalas av den näringsidkare som - innan anmälan gjorts - tar i bruk lokaler där allmänheten erbjuds hygienisk behandling har sänkts från 5 000 kr till 1 000 kr. Ändringen har trätt i kraft den 1 april 2004. Enligt 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken skall straff bestämmas efter den lag som gällde när gärningen företogs. Gäller annan lag när dom meddelas skall den lagen tillämpas om den leder till frihet från straff eller till lindrigare straff (jfr även NJA 1993 s. 511). Eftersom systemet med miljöstraffavgifter ligger nära straffrätten bör enligt Miljööverdomstolen denna regel tillämpas analogt när fråga uppkommer om utdömande av sådan avgift. Den avgift som LM skall betala bör följaktligen bestämmas till 1 000 kr.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anders Holmstrand, Rose Thorsén, referent, och Henrik Runeson samt tf. hovrättsassessorn Paul Magnusson. Enhälligt.

BILAGA

STOCKHOLMS TINGSRÄTT, MILJÖDOMSTOLEN, DOM

KLAGANDE

LM

Fontana di Aroma

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Danderyds kommun

Box 74

182 11 Danderyd

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Danderyds kommun beslut den 8 april 2003, dnr 2003-MHN0263, domsbilaga 1

SAKEN

Miljösanktionsavgift

DOMSLUT

Miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDE M. M.

LM har överklagat miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut och yrkat att miljösanktionsavgiften undanröjs. Till stöd för sin talan har hon anfört bl.a. följande. Hon är numera fullt medveten om det ansvar som åligger henne i egenskap av utövare av aromaterapi med verksamhet i egen lokal. Trots att hon vinnlagt sig om att noggrant ta reda på vad som krävs av henne som näringsidkare inom området har hon inte känt till den aktuella bestämmelsen. Upplysningsskyldigheten bör stå i relation till den verksamhet som planeras. Det finns inte några som helst skäl att förmoda att behandling med aromaterapi skulle påverka miljön och följaktligen inte heller att den skulle behöva regleras av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Miljösanktionsavgiften som påförts är inte skälig.

DOMSKÄL

LM har påbörjat verksamheten utan föregående anmälan. Vad hon anfört i överklagandet föranleder inte miljödomstolen att komma till annan bedömning än den nämnden gjort. Överklagandet skall därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (TSH-MD 2)

Överklagande, ställt till Miljööverdomstolen, Svea hovrätt, skall ha inkommit till miljödomstolen, Stockholms tingsrätt, senast den 5 december 2003. Prövningstillstånd krävs.

Mikael Hagelroth Bengt Jonsson

I avgörandet har deltagit rådmannen Mikael Hagelroth, ordförande, och miljørådet Bengt Jonsson. Domen är enhällig. Föredragande har varit beredningsjuristen Gunilla Stener.

Sökord: Miljösanktionsavgift, Nedsättning; Anmälningsplikt, Lindring; Straff;
Massage; Aromaterapi

Litteratur:
